

Nieuwe wegen

Elektronische muziekinstrumenten kunnen elke vorm of identiteit aannemen die je maar wilt. Toch volgen de meeste gewoon het concept van een orgel of piano. Maar zo af en toe wordt er weer een nieuw idee bedacht, en dan is het onze taak om dat eens goed te bekijken!

door Allard Krijger > allard@interface.nl

Zo'n nieuw idee is de Du-Touch van het Franse Dualo. Op het eerste gezicht ziet het instrument eruit als een soort digitale accordeon, in de traditie zoals Casio ook een Digital Horn had en een Digital Guitar. Dus het lijkt erop, maar dan sterk vereenvoudigd, kleiner en vooral ook van plastic. Dit is een eerste indruk die echter al snel ontzenuwd wordt als je het ding opakt. Want hoewel het instrument eigenlijk nèt te klein is, is het wel van mooi materiaal gemaakt; een hoogwaardige kunststof die zacht maar stevig aanvoelt. Het instrument is met grote zorg vormgegeven, met aandacht voor details. Je bespeelt het door te gaan zitten en het dan op je schoot te nemen. Maar je kunt hem ook omhangen als een mini-accordeon. De rechter- en linkerhand kunnen dan gemakkelijk het speeloppervlak bereiken. De indeling lijkt op het eerste gezicht hetzelfde als bij een knop-accordeon, maar blijkt net even anders georganiseerd te zijn. Dapper, want vrijwel

bijna iedereen blijft het traditionele piano-klavier of een knoppensysteem gebruiken.

Onconventioneel

'Beter en sneller' moet de drijfveer achter de Du-Touch geweest zijn. Voor muziekinstrumenten is er natuurlijk veel meer mogelijk dan het knop-toetsenbord en het pianotoetsenbord. Beide, maar vooral de piano, hebben als grootste nadeel dat er geen microtonen mee gespeeld kunnen worden, zoals de toonhoogte tussen de C en de Cis in. Dat kan wel met sommige andere muziekinstrumenten – strijkinstrumenten bijvoorbeeld.

Het bekendste voorbeeld van een alternatief pianoklavier is het Jankó klavier uit 1882. Dit was ontwikkeld met het idee dat je met één hand grotere intervallen wilde kunnen pakken. En dat de vingerzetting voor elke toonsoort hetzelfde zou moeten zijn. Het resultaat was een toetsenbord met 264 toetsen. Er is vrij recent een home-keyboard gemaakt met het Jankó systeem:

de Chromatone. Recentelijk, met midi en computers die steeds goedkoper worden, zien we meer en meer experimenten waarvan sommige onbekend blijven, zoals de Tonal Plexus, en andere meer in het oog springen, bijvoorbeeld omdat de bedenker ervan al zoveel andere brijante apparaten heeft ontworpen. Ik doel nu op de LinnStrument van Roger Linn. De LinnStrument is een toetsenbord dat een deel van het concept heeft over-

genomen van een snaarinstrument met zijn verschillende rijen waarvan je de grondtoon kunt stemmen.

Wennen

De Dualo Du-Touch past in dit rijtje van instrumenten die de dominantie van de standaardoplossingen probeert te doorbreken. Op dit instrument zijn de tonen van de toonladder die je hebt ingesteld, verlicht, zodat je kunt zien welke noten erin zitten, en welke erbuiten vallen. Om een toonladder succesievelijk naar boven of naar beneden te spelen, moet je alterneren tussen je linker- en rechterhand. Dat werkt soms heel goed, maar soms ook niet. Ook is het lastig om zonder te kijken, te voelen waar je zit. Er is eigenlijk geen tactiele oriëntatie, iets wat je bij verreweg de meeste instrumenten wel hebt. Dat went vermoedelijk wel naarmate je het instrument langer gebruikt.

Behalve dat de toetsen aanslaggevoelig zijn, hebben ze ook aftertouch (je kunt dat aan- en uitzetten; ik heb geen geluid in de ingebouwde synth gevonden waar aftertouch iets mee deed) en als bonus zit er ook een motion sensor in.

Pats!

Gelukkig is de Du-Touch wel heel veel meer dan een alternatief miditoetsenbord. Het instrument heeft ook interne geluiden en een looping sequencer. Geluiden kies je door op een van de twee touchknoppen boven op het instrument te drukken en dan vervolgens een van de speeltoetsen te gebruiken. De soundset is te vergelijken met een General Midi-keyboard, en ook de kwaliteit van de sounds is vergelijkbaar. Goed genoeg om

De softwareondersteuning die Dualo biedt, is indrukwekkend

een hoop lol te hebben in combinatie met de looper. Zoals je op de demonstratievideo's kunt zien, is die looper redelijk smooth als je je weg een beetje kent op de Du-Touch. Wat daar vooral goed aan werkt, is de Record/Start/Stop-knop, die voorop het instrument zit. Deze hoeft je echt maar heel licht aan te raken en hij reageert al. Hij quantiseert daarbij ook nog eens goed, zodat je vrij gemakkelijk een naadloze loop krijgt. Natuurlijk ook omdat wat geloopt wordt geen audio is, maar de data van de notem die je speelt. Behalve sequenzen met de looper kan de Du-Touch ook midifiles afspelen die je via usb kunt laden, die jou dan begeleiden bij je spel.

De softwareondersteuning die Dualo biedt, is indrukwekkend. De editor, die Du-Station heet, is er voor Windows, Mac, drie variaties van Linux en voor Android en iOS. Met de software kun je de muziek die je met de Du-Touch gemaakt hebt, verzetten op je computer en het besturingssysteem van het instrument updaten. Op de website beloven ze je ook dat je de geluiden kunt vervangen,

SPECIFICATIES

- 2 stereo audio-uitgangen: 1/4" trs-jack en 8" trs-jack
- midi 5-pin din-uitgang
- usb B-connector (batterij opladen en midi-poort)
- gewicht: 1,228kg
- werkt op batterijen (8 uur)
- controller**
- 5-octaafs chromatisch dualo keyboard, 58 notes per keyboard
- 116 velocity en aftertouch gevoelige pads met drie-kleuren-led-verlichting
- 3 touchsliders en 3 touch-schakelaars
- 3-as accelerometer en gyro bewegingsensors
- usb midi-compatibel: Mac OS, iOS, Windows, Linux, Android
- synthesizer**
- wavetable synthesizer
- 96 noten polyfonie voor 8 multibrasale parts
- 116 factory geluiden, te bewerken en te vervangen
- 4 presetgeheugens per geluid
- 1 multi-effect voor elke track
- multitrack looper**
- 7-sporen looper
- 58 songs met elk 7 sporen
- functies: metronoom, quantizer, score player

'Beter en sneller' moet de drijfveer achter de Du-Touch geweest zijn

maar dat is nog niet geïmplementeerd. Als je die functie aanklikt, staat er 'Coming soon'. Voor deze test heb ik overigens de Linux-versie (Ubuntu) geïnstalleerd, en dat werkte vlekkeloos. Ook werd de Du-Touch moeiteloos herkend door de software, zonder drivers of wat dan ook. Gewoon pats, daar is ie!

Conclusie

De Dualo Du-Touch zit vol met goede ideeën, met als resultaat een instrument waarmee je leuk kunt drollen. Met name diegenen die nog geen instrument spelen en wel snel resultaat willen (dus met weinig serieus oefenen), kunnen hier denk ik sneller resultaat bereiken dan met traditionele instrumenten. De Du-Touch is dus een gemakkelijke ingang in 'de muziek', maar biedt tevens een creatieve

tool in de vorm van de looper die je niet vaak tegenkomt op deze manier, en die goed werkt. Tevens is het toetsenbord een vinding die het voor sommigen gemakkelijker zal maken om binnen de toonladder te blijven dankzij de verlichte toetsen. Als alternatieve midicontroller is hij zeker ook te gebruiken, vooral door de gyroscoop en de mooie lichtshow misschien. Kortom, weer een nieuwe toevoeging aan de imposante galerij van alternatieven voor het pianoklavier. ■

HET OORDEEL

- + • innovatief concept
- + • looper
- + • brede softwareondersteuning
- • middelmatig geluid
- • toetsenbord vereist dat je het ziet